

trast till uppgifter i pressen [5] om att den vanligaste ändringen skulle innebära en skärpning av påföljden.

Huvudsyftet med denna undersökning har varit att undersöka grunderna för ändrade beslut. I de svårbedömda medicinska frågeställningar som föreligger är kammarrätten i allmänhet beroende av expertutlåtanden och följer oftast Socialstyrelsens eller de sakkunnigas uppfattning.

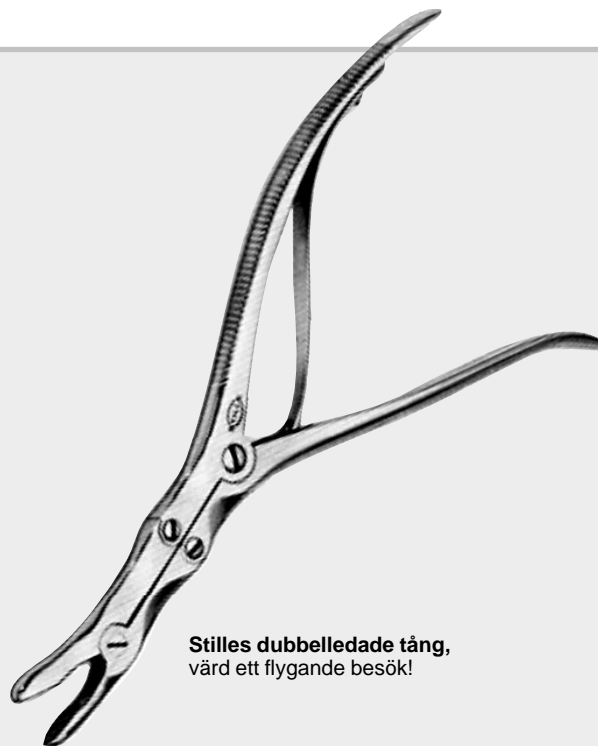
Den ingående belysningen i kammarrätten har ibland avslöjat medicinska felbedömningar i Ansvarsnämnden i en del fall där inte specialistsakkunniga läkare föredragit ärendet. I vissa fall kan man inte frigöra sig från misstanken att starka personliga uppfattningar eller prestige legat bakom beslutet i Ansvarsnämnden. Det gäller i synnerhet några ärenden inom plastikkirurgi och intyg om undantag från tvänget att använda motorcykelhjälm. I dessa ärenden har utfallet blivit mera balanserat i kammarrätten.

Välformulerade och sakligt motiverade inlagor från ombud har varit av betydelse i flera fall, där särskilt förbundsjurister gjort betydelsefulla insatser. Denna omfattande dokumentation har medfört att den medicinska frågeställningen blivit betydligt mera djupgående och allsidigt belyst i kammarrätten än i Ansvarsnämnden. Den rent juridiska bedömningen i kammarrätten har naturligtvis, på grund av dess sammansättning, blivit mer stringent och professionell. Detta är speciellt påtagligt i frågor som rör bevisning, preskription eller lagtolkning.

Sammanfattningsvis blir således intrycket efter denna genomgång av överklagade HSAN-ärenden att de som ändrats i kammarrätten där blivit föremål för en betydligt mera djupgående och kompetent utredning och bedömning ur såväl medicinsk som juridisk synvinkel än i HSAN.

Referenser

1. Ringblom G. Fälld av Ansvarsnämnden. Stockholm: Publicisthuset, 1996.
2. Rättsfall i Regeringsrättens årsbok (RÅ) 1995, referat 82.
3. Regeringsrätten 2495-1989.
4. Rättsfall i Regeringsrättens årsbok (RÅ) 1990, referat 108.
5. Carlsson A. Svårt glömma prickningen. Svenska Dagbladet 27 september 1996.

Stilles dubbelledade tång, värd ett flygande besök!

Svensk tång hämtades med vändande flygbud

Den svenska gipssaxen, vars historia beskrevs i Läkartidningen 36/98 [1], är inte det enda instrument med svenska anor som nått internationell ryktbarhet. Stilles dubbelledade tång visades för första gången 1872; en i mängden varianter under åren, Leksell-Stilles gougetång, lanserades på 1930-talet, och har sedan dess flitigt använts speciellt av neurokirurger och ortopedier.

En säregen upplevelse med Leksell-tången har fäst sig i mitt minne:

En gång i början av 1950-talet kom ett telefonsamtal från amerikanska flygvapnet baserat i Frankfurt-am-Main. Man frågade efter ett speciellt Stille-instrument som var avbildat i en katalog från firman Codman & Shurtleff i Boston, USA. Av en otrolig slump låg just den katalogen just då på mitt skrivbord, så jag kunde omedelbart se att det var en Leksell-tång man avsåg. Dessutom kunde jag svara att tången fanns i lager, och fick då beskedet att »vi kommer om några timmar»!

Och minsann! Efter dryga två timmar stegade två amerikanska flygofficerare – pilot och navigatör – in på Stilles instrumentutställning på Regeringsgatan 19 i Stockholm. Man fick tången, betalade, vände på klack-

en och tog den väntande taxin tillbaka till Bromma flygfält. En från vår synpunkt rätt dramatisk demonstration av att vi hade kommit in i »jetåldern»!

Stig Tjerneld
Höllviken

Referens

1. Tjerneld S. Den svenska gipssaxen en sensation när den kom. Nu har den passerat 100-årsstrecket. Läkartidningen 1998; 95: 3816.

MEDICIN HISTORISK

paus

Medicinhistoriska ögonblicksbilder, i form av en kort text till en bra bild, välkomnas!

»Medicinhistorisk paus»
Läkartidningen
Box 5603
114 86 Stockholm

Redaktör:
Kristina Räf